

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

REMISSVAR
U2013/7686/S

1(3)

Datum	Referens	Dnr
2014-01-16	BJ/AJH	244/13

Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över promemoria Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare

Lärarnas Riksförbund har givits möjlighet att yttra sig över rubricerat
ändringsförslag.

Förbundets ställningstaganden

- Förbundet tillstyrker i huvudsak de föreslagna ändringarna.
- Lärarnas Riksförbund önskar en precisering av introduktionsperiodens längd.
- Förbundet anser att de medel som i dag tillförts kommunerna för genomförande av introduktionsperioden bör kopplas till de lärare som har rätt till introduktionsperiod och fördelas direkt till de huvudmän som anställt en nyexaminerad lärare.

Bakgrund till förbundets ställningstagande

Lärarnas Riksförbund kan konstatera att det krav som hittills ställts på genomförd introduktionsperiod för erhållande av legitimation inte fungerat tillfredsställande och instämmer i de problem som beskrivs i promemorian när det gäller nya lärares möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Förbundet står dock fast vid att det var en god idé att ställa krav på genomförd introduktion för erhållande av legitimation. De praktiska hindren har dock varit alltför stora för att kravet ska kunna kvarstå.

Förbundet uppfattar den föreslagna skrivningen i förordning 2011:326, 5 kapitlet, 3 § som otydlig. Paragrafen avslutas med stycket ”Om anställningen är tidsbegränsad och anställningstiden är kortare än ett år ska introduktionsperioden enligt första eller andra stycket reduceras i motsvarande mån”. Ifall detta ska tolkas som att vissa lärare ska nöja sig med en sammanlagd introduktion som är längre än 30 dagar men kortare än ett läsår motsätter sig Lärarnas Riksförbund detta. Alla lärare ska ha rätt till introduktion i ett läsår, ifall anställningen är kortare bör även nästa arbetsgivare vara skyldig att erbjuda introduktion, och så vidare till dess att ett års introduktion med mentorsstöd uppnåtts.

Lärarnas Riksförbund ifrågasätter också att behovet av att bibehålla den kortare introduktionsperioden för lärare med examen på forskarnivå. Detta infördes för att dessa lärare snabbare skulle erhålla legitimation, när legitimationen i stället utfärdas vid examen borde dessa lärare ha samma rätt som andra till en god introduktionsperiod. För dessa och för andra lärare som av olika skäl inte är i lika stort behov av mentorsstöd och introduktion kan denna naturligtvis ändå anpassas i sitt innehåll, något som redan i dag framgår av Skolverkets instruktioner för introduktionsperioden.

En viktig anledning till den situation som uppstått är avsaknaden av en rimlig dimensionering av lärarutbildningen. De lärare som lämnar utbildningen har helt enkelt inte kunnat hitta tjänster som i tillräcklig grad motsvarar deras utbildning. Detta problem kvarstår dock oavsett om lärarna ska ges legitimation direkt på examen eller inte, därför kräver förbundet att staten tar ansvar inte bara för att det utbildas lärare utan att det också utbildas rätt lärare.

En ytterligare orsak till problemen med introduktionsperioden är att huvudmännen inte tagit det ansvar som åligger dem i den nya skollagen, att erbjuda alla nyexaminerade lärare som anställs en introduktionsperiod med mentorsstöd och uppföljning av rektor. Förbundet har i många år drivit frågan om nya lärares rätt till en god yrkesintroduktion. I våra avtal på kommunal sektor ingick under en tid introduktion med mentorsstöd, men ytterst få huvudmän levde upp till det vi då trodde oss vara överens om. Lärarnas Riksförbund kräver därför att huvudmännens förmåga att leva upp till den bibehållna rätten till introduktionsperiod noggrant följs upp.

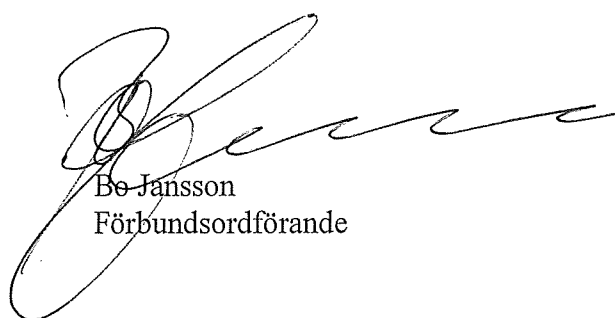
Förbundet vill också väcka frågan om hur de cirka 640 miljoner som hittills tillförts kommunerna för detta uppdrag har använts och kommit de nya lärarna och deras mentorer till godo. Riksrevisionen bör få i uppdrag att se över hur dessa medel hanterats under åren 2011-2013, inte minst avseende på hur medlen kommit de fristående skolorna till del.

Lärarnas Riksförbund anser att medlen fortsättningsvis bör fördelas genom ett belopp som följer den nyexaminerade läraren. Den huvudman där läraren fullgör sin introduktion kan då rekvirera ersättningen direkt från staten via Skolverket. Ett sådant förfarande skulle också säkra en likabehandling av fristående och kommunala skolor. Det skulle dessutom ge en god möjlighet till uppföljning eftersom man vet vilka lärare och skolor det rör sig om.

Samtidigt är de 256 miljoner som nu är avsatta långt ifrån tillräckligt för att finansiera en fullgod introduktion för de cirka 8 500 lärare och förskollärare som beräknas ta examen varje år. Den summa som i dag avsätts är nästan en halvering av de 407 miljoner som utredaren av legitimationssystemet föreslog. Utredarens förslag

var i sin tur en halvering av det han egentligen ansåg skulle krävas för att tillräckligt med tid skulle kunna avsättas för både mentorn och den nyexaminerade läraren. Förbundet gör bedömningen att en rimlig ersättningsnivå är minst 9 000 kronor per nyexaminerad lärare och anställningsmånad. Det motsvarar ungefär tio procent av de båda lärarnas lön inklusive sociala avgifter.

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Be Jansson
Förbundsordförande

Anna Jändel-Holst
Utredare